

Om at være arbejdsløshedsforsikret i EØS og på Færøerne

Hvad går EØS-aftalen ud på?

Landene i den Europæiske Union har indgået en aftale om at arbejde sammen med en række andre europæiske lande om social sikring. Aftalen kaldes EØS-aftalen og trådte i kraft den 1. maj 2010. EØS-aftalen betyder bl.a., at der gælder en række fælles regler om arbejdsløshedsforsikring, som du kan læse mere om i denne pjece.

EØS-lande og -områder

De fælles regler om arbejdsløshedsforsikring gælder i følgende lande, som kaldes EØS-landene:

Belgien, Bulgarien, Cypern (den græske del), Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Følgende områder er også omfattet af EØS-aftalen: Azorerne, Balearerne (Mallorca, Ibiza), Ceuta, De Kanariske Øer, Fransk Guyana, Gibraltar, Guadeloupe, Hebriderne, Isle of Wight, Madeira, Martinique, Melilla, Orkneyøerne, Réunion, Shetlandsøerne, St. Martin (den franske del) og Western Isles.

Der er indgået en lignende aftale mellem Beskæftigelsesministeriet og Færøernes Landsstyre om koordination af arbejdsløshedsforsikring. I denne pjece omtales Færøerne som et EØS-land der, hvor reglerne for Færøerne ikke adskiller sig fra EØS-reglerne.

Hvilke muligheder giver aftalen dig?

Reglerne om arbejdsløshedsforsikring betyder bl.a., at du kan få udbetalt danske dagpenge i op til 3 måneder, mens du søger arbejde i et andet EØS-land. Du kan også overføre dine forsikrings- og arbejdsperioder mellem EØS-landene for derved at optjene ret til dagpenge mv.

Hvornår skal du kontakte os?

Når du beslutter dig for at tage til udlandet for at arbejde eller søge arbejde, skal du henvende dig til os. Vi tilbyder dig en individuel vejledningssamtale om, hvordan du skal forholde dig.

Læs denne pjece grundigt igennem, inden du rejser. Spørg os, hvis der er noget, du er i tvivl om.

Arbejde i et EØS-land

Når du får arbejde som lønmodtager eller starter selvstændig virksomhed i et andet EØS-land, skal du som hovedregel arbejdsløshedsforsikres der. Som lønmodtager sker det ofte automatisk, og du kan tjekke på din lønseddel, om indbetalingen til arbejdsløshedsforsikringen i landet er sket.

Er du selvstændig, skal du selv kontakte myndighederne i det andet EØS-land for at blive forsikret. Ikke alle EØS-lande har forsikring for selvstændige.

Kan du ikke blive arbejdsløshedsforsikret i det andet EØS-land (fx fordi der ikke er forsikring for selvstændige), kan du fortsætte som medlem hos os. Du skal dokumentere over for os, at du ikke kan blive forsikret i det andet EØS-land.

Udmeldelse ved forsikring i et andet EØS-land

Du må kun være arbejdsløshedsforsikret ét sted ad gangen. Det betyder, at du skal udmelde dig, når du er omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i det andet EØS-land.

Vi anbefaler, at du først sender din skriftlige udmeldelse til os, når du er helt sikker på, at du er blevet omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i det andet land.

I udmeldelsen skal du oplyse, hvilken dato du er omfattet af forsikringen i det andet EØS-land. Når vi får datoen oplyst, bliver du udmeldt denne dato. Har du betalt for meget i kontingent, overfører vi selvfølgelig det overskydende til din Nemkonto.

Ønsker du at bevare retten til efterløn ved tilbagevenden til Danmark?

For at få ret til efterløn skal du som hovedregel være medlem af en dansk a-kasse og betale efterlønsbidrag fra din 30-års fødselsdag. Hvis du melder dig ud af vores a-kasse, melder du dig også ud af efterlønsordningen.

Det er muligt at efterbetale efterlønsbidrag for de perioder, hvor du har opholdt dig i udlandet, hvis du vender tilbage til Danmark på et senere tidspunkt. Der er dog nogle regler, der skal være opfyldt, for at det kan ske. Du kan læse mere om reglerne for efterbetaling af efterlønsbidrag på krifa.dk/fs/efterloen.

Vi beder dig kontakte os for konkret vejledning, hvis du ønsker at vende tilbage til Danmark og have retten til efterløn. Du kan i øvrigt læse mere i pjecen "Om ret til efterløn efter arbejde eller forsikring i udlandet" (P920b), som du også kan finde på krifa.dk.

Overførsel af forsikringsperioder til et andet EØS-land

Du kan få glæde af de perioder, du har arbejdet og været forsikret i Danmark. Det betyder, at du ikke behøver at begynde forfra som arbejdsløshedsforsikret, når du flytter til et andet EØS-land og bliver omfattet af arbejdsløshedsforsikringen der. Dine danske forsikrings- og arbejdsperioder kan nemlig tælle med ved beregningen af, hvornår du har ret til dagpenge i det andet EØS-land.

Har du drevet selvstændig virksomhed i Danmark, kan du overføre anciennitet for perioder med selvstændig virksomhed efter 1. maj 2010, hvis det er muligt at være forsikret som selvstændig i det andet EØS-land.

Er du statsborger i et land, der ikke er omfattet af definitionen for EØS-lande og –områder, kan din anciennitet kun overføres til de nordiske lande.

Hvordan søger du om dokumentation for forsikringsperioder?

Dine danske forsikrings- og arbejdsperioder skal bekræftes på et dokument, som hedder PD U1.

Du kan søge hos om dokumentet ved at udfylde (EØS4) ”Ansøgning om PD U1”. Du skal som hovedregel kun bruge dokumentet, hvis du søger om ydelser i det andet EØS-land.

På samme måde kan du regne dine forsikrings- og arbejdsperioder fra et andet EØS-land med, hvis du igen flytter til Danmark og bliver medlem af a-kassen. Da er det de udenlandske myndigheder, der skal udstede dokument PD U1.

Indmeldelse efter ophold i EØS – hvis du har været medlem i en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år

Hvis du har været medlem i en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år, kan du overføre dine forsikrings- og arbejdsperioder fra det andet EØS-land. Det er dog en betingelse, at du melder dig ind i a-kassen inden 8 uger efter, at du er stoppet med at være arbejdsløshedsforsikret i det andet EØS-land.

Indmeldelse efter ophold i EØS – hvis du ikke har været medlem i en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år

Hvis du ikke har været medlem i en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år, skal du have arbejde i Danmark for at kunne overføre de forsikringsperioder, du har haft i det andet EØS-land.

Du skal begynde at arbejde og melde dig ind i a-kassen inden 8 uger efter, at du er stoppet med at være arbejdsløshedsforsikret i det andet EØS-land, for at du kan overføre dine forsikringsperioder fra det andet EØS-land til Danmark.

Hvis du er forsikret på fuldtid, skal du arbejde mindst 296 timer inden for 12 uger/3 måneder for at kunne overføre forsikringsperioder fra det andet EØS-land. Hvis du er deltidsforsikret, skal du arbejde mindst 148 timer inden for 12 uger/3 måneder for at få ret til at overføre perioderne.

Hvis du driver selvstændig virksomhed, så kan overskuddet fra din selvstændige virksomhed bruges til at optjene de 296 timer arbejde, der kræves, for at du kan overføre din forsikringsperiode fra et andet EØS-

land. Vi kan tidligst udregne de 296 timers arbejde fra din selvstændige virksomhed, når din årsopgørelse er endelig. Årsopgørelse er tidligst endelig den 1. juli året efter.

Særlige regler ved indmeldelse fra Færøerne

Hvis du melder dig ind i a-kassen efter en forsikringsperiode på Færøerne, er der intet krav om arbejde, uanset om du tidligere har været medlem i en dansk a-kasse eller ej.

Vær opmærksom på, at hvis du flytter til Danmark som jobsøgende efter en forsikringsperiode på Færøerne, skal du have dokument PD U2 med fra ALS på Færøerne. Dokument PD U2 giver dig ret til færøske dagpenge under arbejdssøgning i Danmark i op til 3 måneder. Kontakt ALS om dette inden din afrejse.

Sådan melder du dig ind efter ophold i EØS

Du skal melde dig ind i a-kassen på krifa.dk inden 8 uger efter, at du er stoppet med at være arbejdsløshedsforsikret i det andet EØS-land. Du kan tidligst blive medlem fra den dato, hvor vi modtager din indmeldelse.

Vær opmærksom på, at fx ferie, karantæne eller sygdom kan gøre, at din forsikring i det andet land ophører.

Er du uden arbejde, når du melder dig ind, skal du også melde dig ledig ved jobcentret. Du kan tidligst få dagpenge fra den dato, du har meldt dig ledig ved jobcentret.

Arbejds- og indtægtsperioder, der ligger i en forsikringsperiode, og som er bekræftet på dokument PD U1, kan du altid overføre til Danmark, også selvom 8-ugers fristen er overskredet.

Du kan som udgangspunkt ikke få udbetalt dagpenge i Danmark, før vi har fået dokument PD U1. Du bør derfor henvende dig til myndigheden i det andet EØS-land, før du rejser tilbage til Danmark, og bed dem om at udstede dokumentet. Hvis du medbringer dine lønsedler og en ansættelseskontrakt, vil sagsbehandlingen gå hurtigere.

Hvis du ikke kan nå at få dokument PD U1, før du rejser til Danmark, bør du straks tage kontakt til os. Så hjælper vi dig med at indhente dokumentet.

Det er vigtigt, at du overholder 8-ugers fristen for indmeldelse, uanset om du har modtaget dokumentet eller ej.

Mulighed for danske dagpenge under jobsøgning i et andet EØS-land

Du har mulighed for at søge om danske dagpenge i op til 3 måneder under jobsøgning i et EØS-land.

Der er forskellige betingelser, som skal være opfyldt for at få ret til danske dagpenge under jobsøgning i et andet EØS-land eller på Færøerne. Du kan læse meget mere om dette i pjecen "Jobsøgning i EØS og på Færøerne med danske dagpenge" (P142a), som du finder på krifa.dk.

Vi opfordrer dig dog til at kontakte os i god tid, før du rejser, hvis du ønsker at få danske dagpenge under jobsøgning i et andet EØS-land. Så kan vi vejlede dig præcist om regler og ansøgningsfrister, og du kan nå at få udstedt de originale dokumenter, som du skal medbringe til landet.

Dokumenterne kan desværre ikke udstedes, hvis du er rejst, når vi modtager din ansøgning.

Grænsearbejder i et EØS-land

Du er grænsearbejder, hvis du arbejder eller driver selvstændig virksomhed i ét EØS-land, men bor i et andet, og hvis du vender tilbage til din bopæl mindst én gang om ugen.

Som grænsearbejder skal du arbejdsløshedsforsikres i det EØS-land, hvor du arbejder.

Bliver du periodisk arbejdsløs, arbejder du på deltid, eller er du omfattet af en arbejdsfordeling, skal du have udbetalt dagpenge i det EØS-land, hvor du arbejder, efter dette landes regler.

Bliver du helt arbejdsløs - det vil sige, at dit ansættelsesforhold eller din selvstændige virksomhed stopper - skal du have udbetalt dagpenge i det land, hvor du bor, efter de regler, der gælder der.

Udsendt til arbejde i et EØS-land

Hvis du som lønmodtager bliver udsendt af en dansk virksomhed til arbejde i et andet EØS-land, kan du fortsat være omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

Som dokumentation for, at du er omfattet af dansk lovgivning, mens du er udsendt til arbejde i et andet EØS-land, skal du eller din arbejdsgiver anmode Udbetaling Danmark om at udstede "Afgørelse om social sikring". Du kan finde blanketten og vejledning om reglerne på borger.dk.

Hvis Udbetaling Danmark godkender din ansøgning, har du ret til at bevare medlemskabet i din danske a-kasse. Du kan også blive meldt ind i en dansk a-kasse under din udsendelse, hvis det sker inden ét år efter, at du er blevet udsendt.

Hvis Udbetaling Danmark ikke godkender din ansøgning, skal du i stedet forsikres i det land, hvor du arbejder.

Søg råd, før du rejser, og før du vender tilbage

Der er mange ting at huske på, og det er vigtigt, at du sætter dig godt ind i reglerne, inden du tager af sted. Derfor er det i alle tilfælde en god idé, at du kontakter os, før du beslutter dig for at arbejde eller søge arbejde i et andet EØS-land.

Du kan også kontakte jobcentret, som kan henvise dig til den nærmeste eures-vejleder. Eures-vejlederen kan oplyse dig om arbejds- og levevilkår i det EØS-land, du har bestemt dig for at tage til.

Tal også med social- og sundhedsforvaltningen (sygesikringskontoret) om sygesikring under ophold i udlandet.

Når du vender tilbage til Danmark, er det vigtigt, at du straks henvender dig til os, så vi kan vejlede dig og hjælpe dig med at skaffe de nødvendige dokumenter fra det andet EØS-land.

Læs mere om reglerne på

- krifa.dk/udland
- borger.dk.
- ec.europa.eu/eures

P 141a 2019-06